

SCHAARBEEKSE KRIEK UIT EIGEN STREEK

Tijdens het voorjaar van 2018 werd op Proefcentrum Pamel gestart met een proefperceel voor Schaarbeekse krieken. In het voorjaar van 2019 en 2020 werden ook nog geënte bomen aangeplant. Via een aanplantstelsel in hagen wordt onderzocht of Schaarbeekse kreek terug op een rendabele manier in de brede regio kan worden geteeld.

Schaarbeekse kreek gezocht

Een aantal jaar geleden kwam HORAL (HOge Raad van Ambachtelijke Lambiekbieren) samen met Marcel Vossen bij de provincie Vlaams-Brabant met het plan om de teelt van Schaarbeekse kreek in het Pajottenland en de Zennevallei te herintroduceren. Kort daarna ontstond het project 'Ontwikkeling en rendabiliteit van lokale Schaarbeekse krieken' dat door Platteland Plus Vlaams-Brabant wordt gesubsidieerd.

Een aantal decennia geleden haalden de lokale kriebrouwers hun Schaarbeekse krieken uit de regio rond de brouwerijen. Aangezien de teelt de laatste jaren wat op de achtergrond raakte is het aanbod helemaal verdwenen. Hierdoor zijn de brouwers genoodzaakt om krieken aan te kopen uit Oost-Europa. Deze krieken zijn van goede kwaliteit, maar kunnen niet vergeleken worden met de vruchteigenschappen van Schaarbeekse kreek die typisch aroma's van amandel en vanille aan het bier geven.

Plantmateriaal verzameld via oproep

Aangezien plantgoed van Schaarbeekse kreekelaars niet overal te koop is en al van vroeger geweten was dat er verschil in kwaliteit kon zijn tussen de bomen, werd een oproep verstuurd naar de inwoners van Vlaams-Brabant. Via deze oproep werd aangemoedigd om contact op te nemen met Proefcentrum Pamel indien ze thuis of in hun buurt Schaarbeekse kreek hadden groeien en hiervan fruit en plantmateriaal wouden doneren. Na vele plaatsbezoeken selecteerden de medewerkers van Pamel uiteindelijk 24 locaties.

Oogsten van Schaarbeekse kriek op locatie

Via het uitgraven van wortelstekken en het laten enten van enthout werd van de geselecteerde locaties materiaal naar het proefveld in Pamel gebracht. Aangezien proefcentrum Pamel uitsluitend biologisch onderzoek uitvoert, zal de teelt van de Schaarbeekse kriek uiteraard ook biologisch verlopen. In de eerste jaren zal het er op aankomen om voornamelijk inzicht te krijgen in de biologische teelt van deze kriek.

Aanleg proefveld

Om voeling te krijgen met de teelt werden verschillende proeven opgezet op een proefperceel van Proefcentrum Pamel. Aangezien er getracht wordt om een haag van Schaarbeekse krikelaars te bekomen, moeten de planten in de rij vrij dicht aangeplant worden. Als proef werd daarom onder andere geëxperimenteerd met verschillende plantafstanden.

Daarnaast werden bij het enten ook verschillende onderstammen gebruikt. De onderstammen die momenteel in proef liggen zijn *Prunus Avium*, Colt en Gisela 5. Aangezien de aanplant nog vrij jong is, zijn hier voorlopig nog geen resultaten van beschikbaar. Al is er het aanvoelen dat Gisela 5 voorlopig een iets te zwakke onderstam blijkt te zijn. Wat wel al kon vastgesteld worden, is dat het slaagpercentage na enting in het algemeen over de verschillende onderstammen erg laag is, met een duidelijk verschil tussen de verschillende onderstammen. Gisela 5 blijkt uit de eerste testen een lager slaagpercentage te geven dan *Prunus Avium* en Colt. Al hangen deze resultaten sterk af van de kwaliteit van het enthout en de locatie van waar het hout afkomstig is. Van sommige locaties was het slaagpercentage over alle onderstammen en de verschillende jaargangen heen duidelijk hoger dan van andere locaties.

Proefveld Schaarbeekse kriek op Proefcentrum Pamel

Er wordt getracht om de juiste vormsnoei toe te passen zodat een haagvorm kan bekomen worden. Het plantgoed dat in 2018 werd aangeplant begint stilaan naar de vorm van een haag te evolueren, al zal het nog enige jaren duren vooraleer van een volwaardige haag kan gesproken worden. Bovendien worden ook verschillende snoeimethoden getest om te beoordelen hoe de plant hierop reageert. Idealiter gebeurt de snoei mechanisch, waardoor het éénjarige hout en de vruchten zo veel mogelijk aan de buitenzijde van de haag groeien. Hetgeen zich dan kan lenen tot een mechanische oogst en het meer rendabel maken van deze aloude kriek. Niettegenstaande het maken van excellent kriekbier uit de krieken nog altijd vooraan staat, worden stilaan toch verschillen in groei, bloei en oogsttijdstip zichtbaar tussen het plantgoed afkomstig van verschillende locaties.

Kwaliteit beoordelen door proeven van bier

Brouwerij Boon brouwde in de winter van 2018-2019 kriekbier uit 28 stalen van Schaarbeekse kriek. 24 van deze stalen werden door Proefcentrum Pamel op de locaties verzameld en 4 stalen werden aangeleverd door brouwerij Boon zelf. Na het organiseren van een proeverij in het voorjaar van 2019 werden hieruit 10 stalen geselecteerd die het best de typische aroma's van Schaarbeekse kriek weergaven en algemeen het best geapprecieerd werden.

Stalen Schaarbeekse kriekbier voor proeverij

Aangezien er wat meer zekerheid moest zijn over de kwaliteit van de krieke over de jaren heen werd van deze 10 locaties in de zomer van 2019 opnieuw geoogst en werd in de winter van 2019-2020 opnieuw bier gebrouwen. 2019 was op het vlak van opbrengst in elk geval compleet anders dan 2018. Waar in 2018 de Schaarbeekse krikelaars overvol hingen, kon er in 2019 op vele locaties met moeite voldoende geplukt worden om een bierstaal te bereiden. Voorjaarsvorst tijdens de bloeiperiode was hier de boosdoener. Uit de geselecteerde 10 stalen werden na de nieuwe proeverij finaal 4 stalen geselecteerd. Dit waren de stalen die over de 2 jaren heen als meest beloftevolle stalen werden beschouwd. Met deze 4 locaties zal verder gewerkt worden op Proefcentrum Pamel, aangezien dat van deze stalen is aangetoond dat ze mits goede zorgen krieke met de juiste eigenschappen voortbrengen.

Toekomstperspectief

Van deze 4 locaties zullen uiteindelijk moedervelden worden aangelegd, zodat steeds voldoende plantmateriaal voorhanden is. Eens voldoende materiaal aanwezig is, zullen dan ook gerichtere proeven kunnen opgesteld worden. Zo zal er meer in detail kunnen gekeken worden naar groei, bloei, oogsttijdstip, ziektegevoeligheid en opbrengst. Vanuit deze bevindingen kan dan opnieuw een selectie gebeuren en is het mogelijk om het teeltsysteem verder te perfectioneren. En wie weet, hopelijk kan de teelt van Schaarbeekse krieke op deze manier terug een plaats krijgen in het landschap van het Pajottenland en de Zenne-vallei.

Meer info?

Sam Neefs

Proefcentrum Pamel

054 32 08 45

sam.neefs@vlaamsbrabant.be

Dit project werd mede mogelijk gemaakt door cofinanciering uit Platteland Plus, bestaande uit middelen van Vlaanderen en provincie Vlaams-Brabant.

VLAAMS-
BRABANT

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

PAMEL
PROEFCENTRUM
VLAAMS-BRABANT